Гаяз Исхакый
1878-1654

Г.Исхакый 1878 елның 22 февралендә Казан губернасы Чистай өязе Яуширмә авылында мулла гаиләсендә туа. Әнисе Камәриянең дә нәселе Морат муллага барып тоташа. Исхакый тумыштан ук зирәк була, биш яшендә укырга өйрәнә. Кечкенәдән үк үзенең яшьтәшләреннән белемле булуы белән аерылып тора. Ул үзенең белеме белән канәгать булмыйча һәрвакыт алга омтыла. Менә шушы сыйфатлар да аның алдагы тормышына йогынты ясамыйча калмый.

Гаяз Исхакыйның әнисе Камәрия абыстай

Әдәбиятка Гаяз шактый иртә килә. «Тәгаллемдә сәгадәт» [1] исемле беренче әсәрен 17 яшендә яза. 1902 елда «Ике йөз елдан соң инкыйраз [2]» исемле хыялый-публицистик повестен төгәлли. 1905 елгы революциягә кадәр үк инде ул дистәгә якын хикәя һәм повесть, ике пьеса һәм «Теләнче кызы» исемле романының беренче кисәген тәмамлый һәм күбесен дөньяга чыгара.

1904 елны Казанга килеп, революцион хәрәкәткә кушылып китә. «Таң йолдызы» исемле газета чыгара башлый.

1893-1897 нче елларда Гаяз Исхакый укыган Күл буе мәдрәсәсе
(Казан)

Г. Исхакый, хөкүмәткә каршы җинаятьтә гаепләнеп, 1906 елда кулга алына һәм Чистай төрмәсенә ябыла. Шунда «Зиндан» исемле автобиографик повестен яза. Аннары Архангель губернасына сөргенгә җибәрелә. Шушы авыр шартларда ул «Солдат» повестен, «Теләнче кызы» романының икенче кисәген, берничә пьеса яза. Романовлар династиясенең 300 еллыгы уңае белән игълан ителгән амнистия нигезендә 1913 елда азат ителә.

1898-1902 нче елларда Гаяз Исхакый укыган Татар укытучылар мәктәбе (Казан)

Казан шәһәрендә Гаяз Исхакый исемендәге урам

Яуширмә авылында Гаяз Исхакый музее

Гаяз Исхакыйның кабере Төркиянең Истанбул шәһәрендә